

EUGENE B. SLEDGE

SE STAROU GARDOU

NA PELELIU A OKINAWĚ

UNIVERSUM

SE STAROU
GARDOU

EUGENE B. SLEDGE

SE STAROU GARDOU

NA PELELIU A OKINAWĚ

EUROMEDIA GROUP

E. B. Sledge
With the Old Breed
At Peleliu and Okinawa

Copyright © 1981 by E. B. Sledge
Introduction copyright © 2007 by Presidio Press, a division
of Random House, Inc.

This translation published by arrangement with Presidio Press, an imprint
of The Random House Publishing Group, a division of Random House, Inc.
All rights reserved.

Translation © 2011, 2025 by Michal Ulvr

ISBN 978-80-284-1358-3

Na památku kapitána Andrewa A. Haldanea, milovaného velícího
důstojníka K/3/5 a staré gardy

*Vy jste umírali a já na to hleděl zpovzdálí,
životy vaše předešlé teď patří mně.*

RUDYARD KIPLING

Své pušky uctívali jako svaté, vyznali se v lodních dělech. Rádi poučovali ostatní o válce a přiděly jim dělaly starosti. Byli to drsníci s koženými límci na uniformách, byli to veteráni... byla to stará garda amerického pravidelného vojska. Ve službě se cítili být doma a válku brali jako zaměstnání; své odhodlání, povahu a názory na svět předávali zástupům směhlých dobrovolníků, kteří se přidali k brigádě námořní pěchoty...

„*The Leathernecks*“
z knihy Johna W. Thomasona, Jr.
Fix Bayonets

ÚVODNÍ SLOVO

Bylo mi ctí se 10. dubna 1944 ujmout velení 3. praporu 5. pluku 1. divize během poslední fáze tažení na Nové Británii, jeho druhé bojové operace.

V té době jsme netušili, že náš prapor čekají ještě bitvy o Peleliu a Okinawu. Brutalita bojů, které musel prapor absolvovat, se postupně zvyšovala podobně jako naše ztráty. Z Nové Británie jsme se vrátili do našeho odpočinkového tábora na Pavuvu, jeden z Russelových ostrovů, a začali se intenzívně připravovat na operaci *Stalemate*, tažení na Peleliu v souostroví Palau. Žurnalisté ani veřejnost se o operaci moc nezajímali, přestože na Peleliu nakonec proběhla jedna z nejkrvavějších bitev války v Pacifiku.

V tomto období se k nám mezi ostatními náhradníky připojil i mladý mariňák, svobodník E. B. Sledge, známý spíše pod přezdívkou „Sledgehammer“. Byl přidělen k rotě K pod velením kapitána Andrewa Haldanea, jednoho z nejlepších velitelů v celém Sboru.

Sledgehammer získal titul PhD. a místo profesora biologie na *University of Montevallo* v Montevallu v Alabamě. Nikdy nezapomněl, co zažil s rotou K během bojů o Peleliu a Okinawu.

Přestože jsem velel 3. praporu během výcviku, přičiněním služebního věku a dalších faktorů mě převedeli k velitelskému štábu pluku, než jsme odpluli na Peleliu. Dodnes je mi to líto.

O významných vojenských operacích se historické záznamy vedly vždy. Není nijak výjimečné, že o nich sepíše knihu důstojník, jenž se jich zúčastnil. Ovšem není zrovna obvyklé, aby své vzpomínky na válku vydal obyčejný pěšák námořní pěchoty. Právě on se ale tváří v tvář střetu s nepřítelem a zažil útrapy, bolest a viděl smrt, která k bitvě vždy patří.

Sledgehammer-Sledge je takovým mariňákem. Díky této knize vidíme válku jeho očima. Pokud někdo sloužil u vojska, jistě nalezne podobnost mezi svými zkušenostmi a Sledgeovými zážitky věrně zachycenými v pravdivém příběhu o strachu, pocitu marnosti a malých vítězstvích. Je to úchvatné a zároveň poučné čtení.

Brigádní generál Walter S. McIlhenny,
záloha Námořní pěchoty Spojených států,
Avery Island, Louisiana

PŘEDMLUVA

V této knize jsem sepsal své vzpomínky na výcvik a boje v rotě K 3. praporu 5. pluku 1. divize na Peleliu a Okinawě za druhé světové války. Není to čistá historie a není to jen a pouze můj příběh. Pokusil jsem se hovořit také za kamarády, kteří byli do válečného víru vtaženi se mnou. Snad mi to nebudou mít za zlé.

Vzpomínky jsem si začal psát, když jsem se vrátil z Peleliu na Pavuvu. Ihned po odchodu do civilu jsem načrtl hlavní osu mého příběhu a doplnil ji podrobnými poznámkami. Postupně jsem připsal i několik příhod z života po válce. V duchu jsem se vracel do té doby a vybavoval si další a další podrobnosti, ale teprve nyní jsem je dokázal řádně utřídit.

Pečlivě jsem prozkoumal mnoho publikovaných i nepublikovaných materiálů týkajících se role mé divize v bitvách o Peleliu a Okinawu. Překvapilo mě, jak moc se události popisované v těchto dokumentech liší od mých vlastních zážitků v první linii.

Vzpomínky na válku v Pacifiku mě straší dodnes, což mi sepsání této knihy komplikovalo. Čas však hojí všechny rány a dnes už mě noční můry uprostřed noci nebudí. Sice mě to stále bolí, ale dnes již jsem schopen tento příběh sepsat. Plním tak závazek vůči mužům 1. divize, kteří pro naši zem tolik trpěli. Nikdo se odtamtud nedostal bez šrámů. Někteří přišli o svůj život, jiní o zdraví, jiní o duševní klid. Ti, co přežili, si již navždy budou pamatovat hrůzy, na které by raději zapomněli. Trpěli a stejně konali svou povinnost, aby naší zemi navzdory obrovským obětem přinesli mír. Zaslouží si navždy naši vděčnost.

E. B. S.

ÚVOD

VICTOR DAVIS HANSON

Pokud přežijeme příchod nového tisíciletí a ani potom nepřestanou státy usilovat o porobení jiných, každý si bude muset uvědomit své povinnosti a obětovat se pro dobro vlastní země... tak jako moji kamarádi. Jak se dříve říkávalo mezi vojáky: „Jestli je ti země dost dobrá, abys v ní žil, je dost dobrá, abys za ni i bojoval.“ Výsady jdou ruku v ruce s povinnostmi.

Tak končí vzpomínky E. B. Sledge na útrapy mariňáků v bojích s vojáky japonského císařství na Peleliu a Okinawě na konci roku 1944 a na jaře 1945. Tento výrok o službě národu z konce knihy jsem chtěl připomenout. Kniha *Se starou gardou* se již dávno stala klasickým dílem. Zásahu na tom určitě má i autorův odpor vůči nesmyslnosti a krutosti války jako takové.

V jeho věrném popisu sice narážíme na děsivé výjevy z oněch dvou bitev 1. divize, ovšem provedení obou výsadek vlastně neodsuzuje. Skutečná síla Sledgeových pamětí netkví jen v depresivním vzpomínání. Dokonce i ve chvílích úplného zoufalství z úpadku všude kolem vyjadřuje jednu základní tragickou myšlenku, leitmotiv celé knihy – dokud se nezmění lidská povaha, budou okolnosti žádat muže, jako byl i on, aby konali činy s běžnými lidskými normami neslučitelné. Činy, bez nichž by ovšem civilizace nemusela překonat deformaci hodnot.

Kdo vlastně byl Eugene Bondurant Sledge? Původně neznámý vysokoškolský učitel v důchodu, jenž teprve v pokročilém věku vydal svou první knihu vzpomínek na válku, určenou původně jen vlastní rodině. V průběhu doby se jeho kniha stala vrcholně uznávanou a je pokládána za nejlepší popis války v Pacifiku.

Jeho knihu vydal *Presidio Press of Novato* v Kalifornii před více než dvaceti lety, přesto se dočkala smrt sedmasedmdesátiletého Eugena Sledge v březnu 2001 jen minimálního zájmu společnosti. Po odchodu do důchodu se Sledge uchýlil do soukromí a veřejných akcí se účastnil jen zřídka.

E. B. Sledge se sice honosil výborným mariňáckým jménem, ale jen málokdo by do něj řekl, že se stane válečným veteránem. Narodil se do rodiny prominentního lékaře v Mobile v Alabamě. Výmluvný, pohublý a stydlivý Sledge vydržel jen jeden rok na Marionském vojenském institutu, než se zapsal na georgijskou techniku [*Georgia Institute of Technology*]. Opustil důstojnický vzdělávací program a v roce 1943 se nechal dobrovolně naverbovat k námořní pěchotě s hodností obyčejného vojína. Narážky na jeho zkušenosti z důstojnického výcviku a související rozhodnutí raději upřednostnit službu s obyčejným mužstvem se v textu nacházejí poměrně často. Sledge posuzuje důstojnický sbor velmi kriticky. Ne náhodou jsou podle něj ti nejhorší a i ti nejlepší muži Sboru právě poručíci a kapitáni.

Po kapitulaci Japonska sloužil v amerických okupačních silách v Číně; vzpomínky na tuto epizodu Sledgeova života vyšly knižně až po jeho smrti. Vždy tvrdil, že neobvykle těžký byl pro něj po Peleliu a Okinawě návrat do civilního života. Tento problém měli i další veteráni, kteří „se snažili porozumět lidem lamentujícím nad nedokonalostí naší země, zchladlou kávou nebo dlouhými frontami na vlak a na autobus“. Sledge se s ním nakonec vyrovnal do té míry, že v roce 1949 získal bakalářský titul. V roce 1960 dokončil doktorské studium zoologie a oddal se akademické kariéře. Ve svých devětatřiceti letech získal zaměstnání na *University of Montevallo* a až do důchodu tam vyučoval mikrobiologii a ornitologii.

Působivá jazyková stránka a promyšlenost této knihy má dost možná co do činění s třicetiletou vědeckou a pedagogickou kariérou jejího autora. Je úžasné, jak své vyprávění obohacuje pečlivým zkoumáním okolí. Analyzuje to, co vidí, a zároveň dodává věci filozofický rozměr hledáním paradoxů: „Okinawané tam obdělávali půdu prastarými primitivními způsoby, ale přišla válka a přinesla sem nejnovější a nejskvělejší techniku pro zabíjení. To

se mi zdálo šílené. Uvědomil jsem si, že je válka jakousi nemocí, která sužuje lidstvo.“

S pomocí zápisků naškrábaných na útržcích papíru a vložených do výtisku Nového zákona se Sledge s pečlivostí neurochirurga ohlíží za krutostmi na Peleliu a Okinawě. Sledgeův sloh je skromný, nepřehání. Jeho rozbor bitvy působí tajuplně, trochu jako nepřijemný sen. Než aby brutalitu neupřimně zmírňoval, raději zaujme nezaujatý postoj a líčí ji čtenáři takřka popisným stylem. Takto vzpomíná na tělo japonského zdravotníka usmrceného americkou dělostřeleckou palbou: „...ležel na zádech a obsah břišní dutiny měl vyhřezlý ven. V hrůze a šoku jsem zíral na vnitřnosti pokryté lesknoucím se jemným korálovým prachem. To snad nemůže být lidská bytost, říkal jsem si. Připomínal spíš mrtvé králíky a veverky z loveckých výletů mého mládí. Zvedal se mi žaludek, když jsem ta těla takto viděl.“

My čtenáři si již po pár stránkách klademe otázku, jak mohl ten slušný mladý muž přežít peklo a po několika desetiletích nám podat tak přesné a nezaujaté svědectví o prožitých válečných hrůzách? Sledge se zeptal svého kamaráda těsně před vyložením na Peleliu, které se mu mělo stát osudným, co chce dělat po válce. „Chci se stát neurochirurgem. Lidskej mozek je úžasnej orgán, vždycky mě fascinoval,“ odpověděl a ještě netušil, že se z Peleliu živý nevrátí.

Pacifické bojiště se zařadilo mezi inferna druhé světové války, tisíce mladých amerických vojáků pohltilo navždy. Byl to vražedný závod o přežití. Politická, společenská a rasová atmosféra doby vyprodukovala bezohledná jatka. Sledge píše: „Toto byla primitivní a zuřivá brutalita bojů v Pacifiku, tak typická jako ostrovy a palmy.“

Pro Spojené státy zůstalo prioritou vítězství nad nacistickým Německem, což v kombinaci s rozlehlostí Pacifiku a silou nepřátelské flotily zapříčinilo, že měli Japonci na určitých bojištích převahu početní, geografickou i zásobovací. Dnes máme tendenci podceňovat úroveň japonské válečné technologie a neuvědomujeme si, že se nejen nezřídky vyrovnala té americké, ale někdy ji i předčila. Na obou ostrovech se podle Sledgeova detailního popisu

nacházely samostatné minometné a dělostřelecké jednotky, které vyjely, vypálily a pak se znovu vrátily za ochranu mohutných ocelových vrat. Mezi nejobávanější patřil 320mm minomet typu 98 – ten odpaloval třisetkilový granát. Američané se s touto zbraní poprvé setkali na Iwodžimě.

Ovšem novot bylo více. Pacifické bojiště se od toho evropského diametrálně odlišovalo. Sledge vypráví o vysokých korálových skalách, horku, neustávajícím teplém dešti a pacifických ostrovech Američanovi tak cizích jako tropické choroby, suchozemští krabi a plíseň požírající plátno, kůži na výstroji... a také kůži na lidech. Budoucí biolog Sledge píše o podmínkách na Peleliu: „Bylo odporné sledovat jednotlivé stupně rozkladu od zabití, přes zduření, hromadu červů, až po hromadu ohlodaných kostí. Připomínalo to jistý druh tropických hodin, jež nám podsouvaly neúprosný běh času.“ Zmiňuje se i o zápachu: „S každým nádechem se mi do plic dostal těžký horký a vlhký vzduch bohatě prosycený mnoha odpornými oděry.“

Negativní stránka věci nespočívala jen v tom, že charakter japonského fanatismu znemožňoval americkým vojákům brát zajatce, ale nutil je nepřitele zabít. Navíc se mezi mladými branci vyvinuly obavy a vztek vůči ideologii, která dokázala ve vojácích rozdmýchat tak silnou nenávist vůči Američanům. Zprávy o japonské kapitulaci po zničení Hirošimy a Nagasaki přijal veterán Sledge rozpačitě: „Nemysleli jsme si, že by se mohli Japonci vzdát. Někteří z nás tomu odmítli uvěřit. Seděli jsme v tichosti a vzpomínali na padlé kamarády. Tolik padlých, tolik zmrzačených. Tolik šťastných osudů vyhaslých v prachu minulosti.“

Příběh E. B. Sledge začíná ve výcvikovém táboře námořní pěchoty a přidělením k rotě K 3. praporu 5. pluku 1. divize. Ústředním tématem knihy jsou dvě krvavé bitvy na pacifických ostrovech, které nakonec divizi zdevastovaly. K první došlo na Peleliu (operace *Stalemate II*, 15. září–25. listopad 1944). Během 10 týdnů vyčerpávajících bojů tam bylo 8 769 Američanů zabito, zraněno nebo ztraceno v boji. O život přišlo přibližně 11 000 japonských vojáků – skoro celá posádka ostrova. Dodnes zuří vášnivá debata o tom, jestli bylo moudré rozhodnutí vylodit se na tolika pacific-

kých ostrůvcích a jestli bylo skutečně nutné zlikvidovat celou japonskou posádku na Peleliu, aby měl generál Douglas MacArthur chráněné pravé křídlo cestou na Filipíny.

Sledge se o podobné strategické tahanice nezajímal. Místo toho mu dělalo starosti přežití 235 mužů roty K, která utrpěla ztrátu 150 mrtvých, zraněných nebo ztracených v boji. Z tohoto důvodu přetrvává hořký pocit při pomyslení, že invaze na Peleliu nemusela být nutná. Sledge tuto situaci rezignovaně akceptoval a jeho přístup by se dal shrnout takto: „Ostrov byl obsazen nepřítelem; my jsme ho dobyli; oni prohráli a my se vydali dál.“

Bitva o Okinawu v rámci operace *Iceberg* (1. duben 1945–2. červenec 1945) následujícího roku byla mnohem horší. Skutečně to byla největší noční můra Američanů během války v Pacifiku. Americké ztráty se vyšplhaly nad 50 000 mužů, z toho 12 500 vojáků a námořníků zemřelo ve službě. Okinawa také drží rekord v počtu případů únavy z boje, zaznamenaných v jakékoli americké bitvě.

Můj jmenovec, Victor Hanson z 29. pluku 6. divize námořní pěchoty, byl zabit u Šuri během posledního útoku na vrchol (jen několik hodin předtím, než 19. května 1945 definitivně padl). Jeho korespondence a soustrastný dopis od velícího důstojníka informující rodinu o smrti blízkého jsou velmi dojemné. Dokonce obsahují i popis jeho posledních okamžiků na kopci zvaném Cukrová homole. Okinawa se zapsala krvavým písmem do historie klanu Hansonových a dalších tisíců domácností po celých Spojených státech. Po desetiletí nikdo nechtěl slyšet o tom, co se na Okinawě stalo. Ti, kteří to prožili, si přáli zapomenout.

Ve skutečnosti se obě dvě zuřivé, krvavé a vítězné bitvy Eugene Sledge nikdy nezapsaly do společenského povědomí do té míry jako vylodění v Normandii či bitva v Ardenách. Okinawu zastínila především smrt prezidenta Franklina D. Roosevelta (12. dubna), kapitulace německých vojsk v Evropě (8. května) a rozněty jaderných bomb nad Hirošimou a Nagasaki (6. a 9. srpen), tedy jen pět týdnů od okamžiku, kdy byl ostrov 2. července prohlášen za dobytý.

Zatímco se velmi daleko od nich „psala historie“, desetitisíce mladých Američanů urputně bojovaly o každý metr neznámého ostrova. Ti muži věděli, že s největší pravděpodobností budou

muset usmrtit každého Japonce z elitních jednotek vedených uznávanými důstojníky císařské armády – geniálním a nechvalně proslulým generálem Micurou Ušidžimou a talentovaným stratégem, plukovníkem Hiromičim Jaharou.

Než bitva skončila, utrpělo v ní americké námořnictvo největší ztráty v historii. Z nově zformované 6. divize námořní pěchoty a Sledgeovy veteránské 1. divize zbyly jen trosky. Takřka polovina jejich mužstva byla mrtvá nebo zraněná. Velitel amerických pozemních vojsk na Okinawě, generál Simon Bolivar Buckner mladší, se stal nejvýše postaveným americkým vojákem druhé světové války padlým v boji. Zásluhou špatných informací poskytnutých zpravodajskými službami, které podcenily počet, výzbroj, odhodlání obránců ostrova a ničivý potenciál tisíců sebevražedných bombardérů vznikly obavy z blížící se operace *Olympic* – vylovení na Kjúšú, první z pěti hlavních japonských ostrovů.

Dodnes se historikové a pamětníci přou, zda bylo morální svrhnout obě jaderné bomby, které nakonec ukončily válku ještě před americkou invazí na Kjúšú a Honšú. Je třeba si uvědomit, že prezident Truman k tomuto rozhodnutí dospěl také proto, aby mariňáci jako E. B. Sledge nemuseli po Peleliu a Okinawě projít dalším peklem. Dnešní Američané, zmlsaní dlouhotrvajícím mírem, se možná podivují nad ochotou našich dědů uchýlit se k použití atomových zbraní. Nevědí kupříkladu, že mnoho veteránů z Pacifiku nechápe, proč museli trpět a umírat na Okinawě, když úspěšný test atomové bomby proběhl v Alamagordu v Novém Mexiku 16. července, tedy jen pár dní po vyhlášení ostrova za bezpečný. Jistě se dalo krveprolití na Okinawě posunout na konec léta, aby mohly tyto zkázonosné zbraně přesvědčit Japonce o marnosti pokračující války.

Bitvou o Okinawu a jejím přínosu k americkému vítězství nad Japonci se zabývá větší množství memoárové i obyčejné literatury, kupříkladu překrásně napsaná kniha *Sbohem temnoto* od Williama Manchestera a obsáhlý *Tennozan: The Battle of Okinawa and the Atomic Bomb* od George Feifera. Nic z toho se však nevyrovná trýznivému příběhu E. B. Sledge, vyprávěnému důstojně a bez hrubostí, jen s trochou hovorového jazyka. Přestože Sledge není profesionálním spisovatelem, je stejně pozoruhodné, že se

nenechal v textu unést vlastními bouřlivými city. John Keegan, Paul Fussell a Studs Turkel vychvalují autorovu upřímnost. Obzvláště na ně zapůsobily pasáže, v nichž připouští, že ve svém srdci chová stejnou nenávist jako ostatní, ale přesto odolal ztrátě hodnot, která jiné dohnala k zvěrstvům takřka srovnatelným s těmi páchanými nepřítelem.

Na rozdíl od tolika jiných memoárů se Sledgeovi nedá upřít faktografická přesnost. Nijak nezveličuje své zásluhy, ani zásluhy celé rotý K. Poznámky pod čarou jsou někdy pro čtenáře dojemným a bolestivým vystřízlivěním, když v nich zjistí, že ten báječný a sympatický důstojník, s nímž se Sledge setkal, zemřel po zásahu kulkou, nebo byl roztrhán výbuchem dělostřeleckého granátu někde na Okinawě nebo Peleliu. I mariňáci jsou lidé schopní krutých činů, podle Sledge „*chovali v srdcích neskonale velkou nenávist vůči nepříteli*“. Ovšem Sledgeovo vlastní morální rozpoložení svědčí o jistém americkém specifiku, jelikož se nenávistné a kruté chování odsuzuje jako úchylka a nepokládá se (jako u Japonců) za běžné:

Nevěřicně jsem na ten obličej zíral, uvědomil jsem si, že Japonci uřízli mrtvému mariňákovi penis a nacpali mu ho do úst. Mé emoce se změnily na takový vztek a nenávist vůči Japoncům, jaké jsem ještě nezažil. Od té chvíle jsem k nim nikdy za žádných okolností nepocítil ani špetku soucitu nebo slitování. Mí kamarádi jim prohrabali batohy a kapsy kvůli suvenýrům a vzali jim zlaté zuby, ale nikdy jsem neviděl mariňáka spáchat takové barbarské zohavení, jaké páchali Japonci, když se dostali k našim mrtvým.

Velmi na mě zapůsobilo, jak Sledge pocituje sounáležitost i s těmi, u kterých by se to za normálních okolností nedalo předpokládat, a dokonce i s vojáky nepřítele, které nechtěl bezdůvodně zabít, a odmítá jejich mrtvá těla znesvětit. Pochází z amerického Jihu, proslaveného vybraným chováním a alabamskými, louisianskými a texaskými vojáky galantními i v boji. Z toho vyplývá i jeho hrdost na prototyp jižanských mužů, ale také jeho srdečnost

vůči yankeeským kamarádům ze severu, kteří bojují stejně dobře jako jeho blízcí krajané z jižních států. Sledge nepopírá svůj strach, dokonce přiznává, že hrdinství u něj vzniklo pouze jako důsledek zoufalství a rozumové volby. O svých mariňáckých dovednostech se zmiňuje jen tak mimochodem, ovšem z nezaulatého vyprávění čtenář velmi rychle pochopí, proč muži se sotva dvaasedesáti kilogramy dali mariňáci z roty K přezdívkou „Sledgehammer“.

Sledgeovi hrdinové (seržanti Bailey a Haney, poručík „Hillbilly“ Jones a milovaný kapitán Haldane) ční nad ostatními vojáky na zdevastovaných spálených ostrovech svou zdrženlivostí, zamyšleností a lidskostí. O Jonesovi napsal, že „měl tu neobvyklou schopnost se s mužstvem kamarádit, ale nebratříčkovat. Ztělesňoval v sobě odvahu, důvtip, mravnost, chytrost, důstojnost, upřímnost, soucit a schopnost velet. V těchto povahových kvalitách ho předčil jen kapitán Haldane.“

Přestože se čtenář může jen podívat nad optimismem a umem Sledgeových mladých spolubojovníků, v autorových očích jsou jen učedníky ve stínu staré gardy – polomytické generace mariňáků, kteří dospěli v meziválečném období, byli drsnější, silnější a vydrželi víc. V letech 1942 a 1943 srazili na kolena údajně neporazitelného nepřítele v bitvách na Guadalcanalu a mysu Gloucester na Nové Británii. O seržantu Haneym, jenž si drhnul genitálie kartáčem a svou pušku M1 a bajonet čistil třikrát denně, Sledge vypráví: „I přes svou výstřednost byl Haney vzorem pro nás zeleňáče v rotě K. Symbolizoval pojítka se ‚starým sborem‘. Pro nás patřil k té ‚staré gardě‘. Obdivovali jsme ho a milovali.“

Ve Sledgeových vzpomínkách se skutečně objevují takřka antičtí hrdinové, kteří už dávno nejsou mezi námi. Bob Hope se na vrcholu své hollywoodské kariéry rozhodl podstoupit citelné riziko a jako správný vlastenec si „odskočil“ na vzdálené Pavuvu pobavit vojáky. Budoucí senátor za stát Illinois, Paul Douglas, známý spisovatel a vysokoškolský učitel ekonomie na *University of Chicago*, obrýlený triapadesátiletý branec, se náhle objeví v oblasti nejhorších bojů na Peleliu a pomáhá mladému Sledgeovi vykládat munici z transportéru. Na Okinawě utrpěl Douglas vážné zranění a vysloužil si Stříbrnou hvězdu a Purpurové srdce. Pokud

dnešní čtenáři obdivují statečné mladé mariňáky, kteří bojovali po boku Sledge, autor podotýká, že ta „stará garda“ před nimi je překonává ve všech ohledech.

Sledge sice nenávidí Japonce za jejich brutalitu, ovšem nikdy ho to nezaslepí natolik, aby nevyjádřil soustrast nad smrtí jejich vojáků na zdevastovaných nepěkných místech jako Peleliu a Okinawa. Na Okinawě ho dokázal rozčítit mariňák vytahující neurvale zlatý zub z úst smrtelně raněného Japonce, jenž byl stále ještě naživu: „Byly necivilizované, stejně jako válka sama, a byly prováděné se zvláštní divokostí, která charakterizovala boj mezi mariňáky a Japonci. Nebyl to prostý lov suvenýrů nebo okrádání mrtvých nepřátel, spíš to bylo něco jako skalpování u indiánských válečníků. Tak neuvěřitelné krutosti dokázali slušní muži spáchat, když byli odsouzeni ke krutému životu v boji za přežití a obklopeni násilnou smrtí, hrůzou, napětím, vyčerpáním a špínou – taková byla válka pro pěšáky.“

V jádru Sledgeovy geniality se nachází schopnost zamyslet se a z nadhledu odsoudit nesmyslnou válku a její krvavé následky, aniž by zároveň tvrdil, že neexistují důvody, které by ji ospravedlňovaly. Soustrastně se vyjadřuje o každém, kdo je nucen snášet její běsnění.

Válka je krutá, nekultivovaná a děsivá ničitelka. Bitva způsobí hluboké rány všem, kteří ji musí podstoupit. Mou spásou se stali kamarádi a jejich neskutečná odvaha a vzájemná oddanost. Sbor námořní pěchoty nás naučil bojovat efektivně a pokusit se přežít. Ovšem naučil nás i oddanosti a lásce k tomu druhému. Onen pocit sounáležitosti nám pomohl vydržet.

Sledgeovy paměti jsou aktuální i dnes. Události 11. září oživily Sledgeovy důležité myšlenky obsažené v této knize. Válka je očividnou konstantou, produktem lidské mentality, jenž má, nezávisle na místě a čase, své dobře známé důsledky. Američtí mariňáci nového tisíciletí se nemusí vypořádat jen s novou vlnou sebevražedných bombových atentátníků a fanatickými bojovníky

„naočkovanými“ protizápadní ideologií, ale také se Sledgeovými dobrými známými: minami, minomety a souboji muže proti muži (kupříkladu v irácké Hadíthě a Ramádí).

Sledgeova kniha nás nutí zamyslet se nad vražedným potenciálem běžného amerického adolescenta navlečeného do vojenské uniformy, smutný determinismus, který se projevil kupříkladu v Hindúkuši a Kirkúku. Dnešní američtí vojáci vyrůstají v dostatku a svobodě a na první pohled nejsou vhodnými kandidáty ke studiu umění zabíjet *ex nihilo*. Můžeme chtít po mladíkovi z předměstí, aby se vydal do boje a zabíjel fanatiky kolem Šuri na Okinawě nebo ve Falúdži v sunnitském trojúhelníku? „Splním svou povinnost, nebo se zachovám jako zbabělec?“ přemítá Sledge při své první plavbě vstříc pacifickému bojišti, „dokážu zabít člověka?“

Ovšem schválně si přečtete knihu *Se starou gardou* a uvidíte, že odpor Američanů k zabíjení a k militarismu u nich vzbuzuje odvalu a ochotu každého vojáka přinést prakticky jakoukoli oběť na oltář svobody. Jak píše E. B. Sledge šestatřicet let po Okinawě:

„Plním tak závazek vůči mužům 1. divize, kteří pro naši zemi tolik trpěli. Nikdo se odtamtud nedostal bez šrámů. Někteří přišli o svůj život, jiní o zdraví, jiní o duševní klid. Ti, co přežili, si již navždy budou pamatovat hrůzy, na které by raději zapomněli. Trpěli, a stejně konali svou povinnost, aby naši bráněné domoviny navzdory obrovským obětem přinesli mír. Zaslouží si navždy naši vděčnost.“

Stejně tak i my zůstaneme dlužni E. B. Sledgeovi. Připomíná nám žijícím v „bráněné domovině“, že i Spojené státy se mohou stát obětí válečného běsnění. Přivádí znovu k životu muže a jejich vzpomínky. Oni se sice z Okinawy již nevrátili, ale jejich odkaz žije díky této knize dál.

ČÁST PRVNÍ

Peleliu:
Opomíjená bitva

PŘEDMLUVA K PRVNÍ ČÁSTI

Útok 1. divize námořní pěchoty na Peleliu v souostroví Palau v Tichém oceánu před třiceti sedmi lety patří spíše mezi méně známé střety druhé světové války. Po skončení bojů je vždy zdánlivě snadné určit, které bitvy byly zásadní a kterým se dalo vyhnout. Každopádně se může zdát, že dobytí Peleliu ke konečnému vítězství moc nepřispělo. Díky aktuálnějším konfliktům v Koreji a ve Vietnamu se i celá druhá světová válka postupně ztrácí v mlze historie.

Nicméně mužům 1. divize námořní pěchoty (nejmladším je dnes více než padesát let), kteří o Peleliu skutečně bojovali, to jako žádný „menší střet“ rozhodně nepřipadalo. Pro ně to byla krvavá, bolestivá, vyčerpávající a nekonečná bitva. Na to, že se jednalo pouze o operaci jediné divize, došlo k neobvykle těžkým ztrátám.

Eugene B. Sledge patřil během této bitvy k rotě K, 3. praporu, 5. pluku námořní pěchoty. Bylo mu ctí velet v téže době rotě I. Jeho kniha ve mně po tolika letech oživila vzpomínky na tehdejší události, až mám pocit, jako by se přihodily teprve včera.

Ve vyprávění Eugena Sledge bychom neměli hledat zkazky o odvážných strategických tazích a důležitosti těchto bojů. Měli bychom na knihu nahlížet spíše jako na popis vyčerpávajícího vojenského střetu z pohledu jediného vojáka námořní pěchoty. Každému, kdo se účastnil nějaké bitvy, budou pasáže v této knize povědomé.

Podplukovník John A. Crown
Námořní pěchota Spojených států amerických
Atlanta, Georgia

KAPITOLA PRVNÍ

Jak se dělá mariňák

Dne 3. prosince 1942 jsem se v Marionu v Alabamě nechal naverbovat k námořní pěchotě. Toho roku jsem začal studovat na Marionském vojenském institutu. Rodiče i můj bratr se mě usilovně snažili přesvědčit, abych na vysoké škole zůstal co nejdéle a otevřel si tak cestu k umístění v jednom z odborných odvětví ozbrojených sil. Tehdy jsem měl utkvělou představu, že by mohla válka skončit dříve, než mě pošlou do boje, a proto jsem se nechal naverbovat k námořní pěchotě. Ed, absolvent vojenské akademie Citadel a armádní poručík, mi řekl, že jako důstojník bych měl život mnohem příjemnější. Rodiče zneklidnila představa syna v roli dobrovolníka u námořní pěchoty, obecně platilo, že právě oni stáli v první linii. Takže když dorazil náborový tým námořní pěchoty do Marionského institutu, rozhodl jsem se pro kompromis a zapsal se do jednoho z nových výcvikových programů, jenž nesl označení V-12.

Náborový seržant měl na sobě modré kalhoty, khaki košili, vázanku a bílý široký klobouk. Boty měl vyleštěné do takové míry, že jsem nic podobného v životě neviděl. Položil mi celou řadu otázek a vyplňoval při tom spoustu formulářů. Zeptal se mě: „Máte nějaké jizvy, mateřská znaménka nebo jiné zvláštní znaky?“ Popsal jsem mu svou tři centimetry dlouhou jizvu na koleně a zeptal se ho, co je to za podivnou otázku. Odpověděl mi: „To aby tě měli na nějaký pláži v Pacifiku podle čeho identifikovat, až tě Japonci rozstřílí i s psíma známkama.“ To bylo mé první setkání se syrovým realismem, tak typickým pro námořní pěchotu.

Školní rok skončil posledním týdnem měsíce května roku 1943. Celý červen jsem mohl strávit doma v Mobile, teprve 1. července mi povinnost ukládala hlásit se na Georgijské technice v Atlantě.

Cesta vlakem z Mobile do Atlanty byla skvělá, protože soupravu táhla parní lokomotiva. Kouř příjemně voněl do vozu a občasné zapískání píšťaly jen dotvářelo atmosféru neuspěchaného života. Na stevardy zapůsobilo, když se dozvěděli, že jsem na cestě do výcvikového střediska námořní pěchoty. Hned se o mě starali lépe. Díky oficiálnímu potravinovému lístku od námořní pěchoty jsem si v jídelním voze vysloužil obří mísu výborného krevetového salátu a uctivé pohledy od tamějšího stevarda.

Dorazil jsem do Atlanty a taxík mě odvezl přímo na Georgijskou techniku; tam už v Harrisonových kolejích dlela posádka 180 mužů námořní pěchoty. Brance čekal podle plánu rok plný výuky (přibližně dva roky v mém případě), potom měli složit závěrečné zkoušky a přestěhovat se na základnu námořní pěchoty v Quanticu ve Virginii, aby absolvovali důstojnický výcvik. Všem uvelel mariňák z povolání, kapitán Donald Payzant. Na Guadalcanalu bojoval u 1. divize námořní pěchoty.

Kromě příkladné služby a působení v pozici našeho velitele se honosil i svou láskou k námořní pěchotě. Už na první pohled na nás působil jako ostřílený a zkušený důstojník. Nyní už chápu, že se mu podařilo přežít peklo a on musel být rád, že z toho vyšel v celku a byl umístěn na poklidné univerzitní půdě.

Život na Georgijské technice byl klidný a pohodlný. Dalo by se říct, že tam jsme o válce skoro ani nevěděli. Většina univerzitních kurzů byla nudná. Učitelé naši přítomnost na vysokoškolské půdě otevřeně odmítali. Soustředit se na učení bylo takřka nemožné, protože jsme se dali k námořní pěchotě, abychom bojovali, ne aby se z nás opět stali vysokoškolští „studentíci“. Mnozí se s tím nemohli vyrovnat, takže na konci semestru se polovina z nás (celkem 90 mužů) rozhodla propadnout, abychom se mohli přidat k námořní pěchotě jako obyčejní vojáci.

Když si mě námořní důstojník pověřený dozorem nad studiem zavolaal a zeptal se mě na můj chabý prospěch, řekl jsem mu, že jsem se nepřidal k mariňákům, abych celou válku vysedával ve školních lavicích. Soucítíl se mnou do té míry, že mi otcovsky přiznal, že by se nejspíš zachoval stejně jako já, kdyby byl ve stejné situaci.

To ráno před naším odjezdem do Náborového centra námořní pěchoty v San Diegu v Kalifornii si nás devadesát nechal kapitán Payzant nastoupit před ubytovnou a měl k nám proslov. Řekl, že z celé posádky jsme ti nejlepší muži i mariňáci a že obdivuje naše odhodlání dostat se do boje. Domnívám se, že to myslel upřímně.

Po kapitánově proslovu nás autobusy dovezly na nádraží. Celou cestu jsme zpívali a pokřikovali na sebe. Konečně jsme jeli do války. Kdybychom tak tušili, co nás čeká!

Přibližně za dva a půl roku jsem se přes nádraží v Atlantě vrátil domů. Jen okamžik poté, co jsem vystoupil z vozu, abych si protáhnul nohy, přistoupil ke mně mladý muž od armádní pěchoty a potřásl mi rukou. Řekl, že viděl mé nášivky 1. divize námořní pěchoty a stužky vojenské operace na hrudi a říkal si, jestli jsem náhodou bojoval na Peleliu. Když jsem mu sdělil, že bojoval, řekl mi, že chtěl vyjádřit svůj nehynoucí obdiv vůči mužům 1. divize.

On sloužil u 81. pěší divize (Wildcats), která na Peleliu dorazila jako naše posila.* Patřil ke kulometčíkům. Na hřbetu Krvavého nosu ho zasáhla nepřátelská palba a jeho kamarádi z armády ho ponechali svému osudu. Věděl, že buď postupně vykrvácí, nebo ho po setmění zabijí Japonci. Naštěstí se ho s nasazením vlastních životů vydali zachránit muži od námořní pěchoty a odnesli ho do bezpečí. Také řekl, že ho na Peleliu ohromila statečnost, zdatnost a důvtip mariňáků do té míry, že si přísahal, že poděkuje každému veteránovi z 1. divize, jenž mu zkříží cestu.

V Atlantě jsme nastupovali do vojenského transportního vlaku na tamějším velkém nádraží. Těm, co směřovali do San Diega, říkali jednoduše „lidi do Dago“. Cítili jsme se skvěle, jako bychom jeli na piknik a ne do výcvikového tábora – a potom do války. Cesta přes celou zemi trvala hned několik dní, sice se během ní nic

* Společně s 1. divizí námořní pěchoty tvořila III. obojživelný sbor pod vedením generálmajora Roye S. Geigera z USMC. V rámci operace Palau zaútočila 1. divize 15. září 1944 na Peleliu, zatímco 81. divize obsadila ostrov Angaur a vyčlenila celý pluk jako zálohu. Dne 20. října vystřídala 81. divize 1. divizi námořní pěchoty a do 27. listopadu obsadila celý ostrov.

zajímavého nepříhodilo, ale rozhodně se nedá říct, že by nebyla zajímavá. Většina z nás zatím na západě nikdy nebyla, takže jsme se zájmem pozorovali krajinu. Dlouhou chvíli jsme si krátili nejen hraním karet a žertováním, ale také máváním, pokřikováním a hvízdáním na všechny ženy, které jsme zahlédli. Někdy jsme se stravovali v jídelním voze, někdy vlak zastavil na vedlejší koleji a my se mohli najíst v restauraci v nějaké nádražní hale.

Na trati jsme potkávali skoro výlučně válečné transporty. Viděli jsme dlouhé soupravy s podvalníky naloženými tanky, děly, nákladáky a dalším vojenským vybavením. V obou směrech nás míjelo i hodně vlaků s pozemním vojskem, šlo převážně o jednotky armády. Nebývalé válečné úsilí celého národa nám díky tomu připadalo naprosto očividné.

Do San Diega jsme dorazili brzy ráno. Sbalili jsme vybavení a seřadili se před vlakem. Brzy k nám přišel seržant a řekl poddůstojníkům z našeho vlaku, do kterých autobusů nás mají naložit. Seržant nám teenagerům připadal starý. Měl na sobě, podobně jako my, mariňáckou uniformu ze zelené příze, ale navíc měl na hrudi stužky a na levém rameni zelenou francouzskou *fourragère* (tento opletený motouz jsem později jako příslušník 5. pluku také s hrdostí nosil). Honosil se navíc dalšími dvěma jednotlivými smyčkami na vnější straně paže, což znamená, že musel sloužit v pluku (buď v 5., nebo 6. námořní pěchoty), jenž obdržel toto vyznamenání od Francouzů za vynikající bojovou službu za první světové války.

Seržant prohodil několik poznámek o tom, jak náročný výcvik nás čeká, ale celou dobu se tvářil přátelsky a soucitně, dalo by se říct i otcovsky. Jeho chování v nás vzbudilo falešný pocit klidu a naprosto nás nepřipravilo na to, co se stane, až vystoupíme z autobusů.

„Rozchod! Nastupte do přidělených autobusů!“ rozkázal na konec seržant.

„Slyšeli jste, okamžitě do autobusů!“ křičeli poddůstojníci. Jak jsme se blížili k San Diegu, začali být postupně říznější a říznější. Po několika kilometrech jízdy autobusy odbočily do Náborového střediska námořní pěchoty – našeho výcvikového tábora. Díval

jsem se úzkostlivě z okna a sledoval různé čtyry branců, jak pochodují po ulicích na oblíbené nápěvky jednotlivých instruktorů. Branci se tvářili zničeně, někteří dokonce zděšeně, z čehož jsem rozhodně neměl dobrý pocit.

„Všichni ven z autobusů!“

Vyběhli jsme ven a seřadili se do řady s muži z ostatních autobusů, teprve potom nás rozdělili do skupin po přibližně šedesáti brancích. Kolem projelo několik nákladáků s muži z pracovních čet, kteří buď dokončovali, nebo nedávno dokončili výcvik. Všichni se na nás potměšile šklebili a posmívali se nám: „Budééééš litováááát.“ Byl to běžný neoficiální pozdrav pro nováčky.

Krátce po našem nástupu se k mé skupině postavil desátník a vykřikl: „Četó! Tý-hat! Vpravo hled! Poklusém v klus! Hů-á!“ Běželi jsme za ním uličkami snad celé hodiny, než jsme nakonec dorazili ke dvěma řadám ubikací, které se měly na čas stát našimi domovy. My jsme nemohli popadnout dech, ale desátník se ani nezadýchal.

„Četó, zastavit, stát! Vpravo v bok!“ Dal ruce v bok a opovrživě si nás prohlížel. „Jste banda tupců,“ zařval nakonec a od té chvíle se nám to snažil dokázat při každé příležitosti. „Já jsem desátník Doherty. Budu vaším instruktorem výcviku. Tohle je četa 984. Pokud si některý z vás idiotů myslí, že nemusí poslouchat můj rozkazy, ať okamžitě vystoupí z řady, nakopu mu prdel hned teď. Vaše duše možná patří Bohu, ale vaše prdel patří mariňákům. Vy jste *branci*. Nejste mariňáci. Možná vám úplně chybí to, co musíte mít, pokud chcete patřit k námošní pěchotě.“

Nikdo se ani nepohnul, skoro jsme ani nedýchali. Všichni jsme se cítili jako nicky, protože jsme věděli, že instruktor myslí vážně každé své slovo.

Desátník Doherty nebyl žádný obr, mohl mít tak metr sedmdesát a sedmdesát kilo. Měl mohutný hrudník, svalnaté paže a ploché břicho. Rty měl úzké a pevně sevřené a jeho kůže měla zdravou barvu; pravděpodobně měl irský původ, stejně jako jeho jméno. Podle přízvuku jsem si myslel, že bude z Nové Anglie, možná z Bostonu. Jeho oči měly odstín té nejchladnější a nejzákeřnější zelené, který jsem v životě viděl. Zíral na nás jako vlk, jehož jedinou

touhou je rozsápat nás na kusy. Měl jsem dojem, že to neudělá jen proto, aby nás námořní pěchota mohla použít jako živý štít a ti správní mariňáci pak mohli dobývat japonské pozice.

Nikdo z nás ani nezapochoyboval o tom, že je desátník Doherty tvrdý jako skála. Většina mariňáků vzpomíná na to, jak na ně instruktoři řvali, ale Doherty nekřičel vyloženě nahlas. Jeho hlas měl ledově hrozivý podtext, z něhož nám naskakovala husí kůže. Říkali jsme si, že jestli nás nevydělá k smrti on, tak nás Japonci nemůžou dostat. I jeho zevnějšek byl dokonalý. Uniforma na něm seděla, jako kdyby mu ji šili ti nejlepší krejčí přímo na tělo. Zada měl rovná jako prkno, nikdy se nehrbil. Každý svůj pohyb jako kdyby kopíroval z nějaké příručky.

Civilisté si většinou představují instruktory výcviku, jak se honosí insigniemi. I kdyby měl Doherty třeba všech šest proužků místo dvou desátnických, nemohli bychom z něj mít větší strach ani respekt. Jednu věc jsme si uvědomili prakticky okamžitě – tento muž měl v následujících týdnech rozhodovat o našich životech.

Doherty nás jen výjimečně cvičil na hlavním cvičišti, obvykle jsme pochodovali nebo běželi ve formaci na plácek u zátoky San Diego Bay. Tamější jemný písek učinil z chůze vyčerpávající peklo, což bylo přesně to, co on chtěl. V tom písku jsme výcvikem strávili nekonečné hodiny a dokonce nekonečné dny. Několik prvních dnů nás z toho všechny neskutečně bolely nohy. Zjistil jsem, že když se soustředím na límeček nebo čepici muže přede mnou nebo se snažím spočítat lodě v zátoce, svaly najednou tolik nebolí. Nedalo se ani uvažovat o tom, že bych vypadl z formace kvůli unaveným nohám. Podobný čin by si totiž vyžadoval trest v podobě běhu na místě, aby se tím prý nohy daly zase do pořádku, a následné pokárání a ponížení před celou četou. Dával jsem přednost bolesti před trestem.

Než jsme se na konci každé tréninkové lekce vrátili k ubikacím, Doherty nám rozkázal, abychom se zastavili, že nám předvede, jak se správně drží puška při krčení a plížení. Nejdříve ovšem postavil pušku pažbou do písku a nechal ji spadnout, potom prohlásil, že kdo udělá něco takového, bude litovat. Při tolika mužích v četě mi bylo podezřelé, jak často žádal při této demonstraci

o pušku právě mě. Potom nás obvykle nutil krčit se a plížit. Muži vpředu pochopitelně odkopávali písek na pušky těch, kteří se plížili za nimi. Nejen kvůli tomu nás pak instruktor nutil čistit si pušky třeba několikrát za den. Velmi rychle jsme přijali za své staré moudro námořní pěchoty: „Puška je nejlepším přítelem mariňáka.“ Přesně podle toho jsme se ke svým zbraním chovali.

Během prvních dnů se Doherty zeptal jednoho z branců na jeho zbraň. Když ten nešťastník odpovídal, označil pušku slovy „mý dělo“. Instruktor mu něco ve vší tichosti řekl, branec zrudnul, vyšel před budovy a do jedné ruky uchopil svůj penis a do druhé svou pušku M1. Pobíhal pak sem a tam, zatímco vykřikoval: „To je má puška,“ zdvihl svou M1, „a tohle je mý dělo,“ zalomcoval s druhou rukou, „tahle je pro Japonce,“ opět zdvihl M1, „a tahle druhá pro tebe, Běto.“ Nemusím říkat, že jsme si potom dávali velký pozor, abychom slovo „dělo“ používali jen v souvislosti se zbraněmi artilerie.

Typický den ve výcvikovém táboře začínal budíčkem ve 4.00. Vylezli jsme ze svých paland do tmy a zimy a pokusili se obléct, oholit a najíst. Vyčerpávající den končil večerkou v deset hodin večer. Mezitím nás ovšem mohl instruktor kdykoliv předvolat ke kontrole zbraní, k pořadovému výcviku a k běhu kolem přehlídkové plochy nebo po pláži. Toto zdánlivě tvrdé a bezohledné trýznění se mi později vyplatilo, když jsem zjistil, že ani ve válce není na spánek čas (pro pěšáka to platí hned dvojnásobně). V bitvě se dal s jistotou očekávat jen jeden druh spánku, takový, ze kterého se už člověk nevzbudí.

Během prvních týdnů jsme se museli bez předchozího varování dvakrát nebo třikrát přestěhovat z jedné ubikace do jiné. Rozkaz zněl: „Četo 984, během deseti minut nastoupit s výzbrojí a výstrojí, osobní vybavení řádně naskládané do lodních vaků.“ Většinou pak následoval šílený rej, jak se mužstvo pokoušelo zabalit své vybavení. Každý měl jednoho nebo dva kamarády, kteří si vzájemně pomohli složit věci a dát těžké lodní vaky na záda. Poté, co četa prohýbající se pod těžkým nákladem vyběhla ke svým novým ubikacím, několik z nás zůstalo a uklidilo uvnitř staré budovy i kolem ní.

Četa zatím ve formaci dorazila na nové místo, byla rozdělena do skupin podle umístění, dostala rozchod a shodila ze zad těžké vaky. Skoro okamžitě poté, co jsme vstoupili do našich nových ubikací, jsme dostali nový rozkaz, abychom nastoupili k výcviku s puškami, nábojovými pásy a bajonety. Vystresovaní a pod tlakem jsme se cítili skoro neustále. Našemu instruktorovi se vždy podařilo najít způsob, jak nám znepríjemnit život.

Jedny z ubikací, kterými jsme za náš výcvik prošli, se nacházely přes plot naproti přistávací dráze a letecké továrně, kde se vyráběly strategické bombardéry B-24. Obří čtyřmotorové stroje tak dlouho přelétaly nízko nad naší střechou, až jeden přistál se zataženým podvozkem „na břicho“, projel plotem a zastavil se poblíž našeho baráku. Nikomu se nic nestalo, ale několik z nás vyběhlo ven, abychom si havárii prohlédli zblízka. Když jsme se vrátili do ubikací, museli jsme si vyslechnout jeden z nejpropracovanějších řečnických výkonů desátníka Dohertyho o tom, jak se branci nesmí vzdalovat z určeného prostoru bez svolení svého instruktora výcviku. Všechny nás to vzalo u srdce, především zásluhou strach nahánějícímu počtu kliků a dalších cviků, které jsme museli provést místo oběda.

Branci nízkého vzrůstu měli problém držet krok především během hromadného pořadového výcviku. Každá četa měla své „ulejváky“ – malé muže snažící se na konci formace držet krok. S mým metrem pětasedmdesát jsem se ve formaci čety 984 nacházel asi ve dvou třetinách její délky. Vraceli jsme se zrovna z tréninku s bajonety, když jsem si uvědomil, že jsem ztratil tempo a navzdory veškeré snaze se mi nedaří držet krok s ostatními. Náhle se objevil po mém boku desátník Doherty a svým mrazivým hlasem vykřikl: „Jestli nezačneš držet krok, nakopnu tě do prdele tak silně, že budou muset na ošetřovnu odnést nás oba, protože jen fakt dobřej doktor dostane moji nohu z tvýho zadku.“ Po tak podnětném projevu jsem začal držet tempo a nikdy jsem ho už neztratil.

Postupně se ochladilo, obzvláště v noci. Musel jsem se přikrývat peřinou i kabátem. Někteří z nás si přes pyžama natáhli teplákové soupravy. Když pak dlouho před úsvitem zazněl budíček, většina z nás si jen nazula boty a byli jsme připraveni k nástupu.

Každé ráno po nástupu jsme vyběhli na rozcvičku do temné mlhy na velké asfaltové nástupiště. Svalnatý instruktor tam z dřevěného pódia trápil několik čt náročnými a únavnými cviky. Z amplionů se linuly melodie z poškrábané desky „*Three O’-Clock in the Morning*“. Měli jsme cvičit do rytmu. Monotónnost občas narušila jen zašeptaná sprostá slova pronesená na adresu příliš aktivního předcvičitele a různých instruktorů, kteří procházeli kolem nás a kontrolovali, jestli se náhodou někdo nefláká. Nejen že sílila naše těla, ale také se nám zostřil sluch, jak jsme v tom mlžném přítmí naslouchali, jestli se neblíží instruktor – pak jsme mohli jeden či dva kliky vynechat, abychom si odpočinuli. V tu dobu jsme si ještě neuvědomovali, že se učíme poslouchat rozkazy pod tlakem, což mohlo v budoucnu rozhodovat o našem bytí a nebytí. I procvičování sluchu nám později přišlo vhod, když jsme se snažili odhalit japonské záškodníky, plížící se v noci kolem našich pozic.

Brzy jsme obdrželi rozkaz, abychom se přesunuli na střelnici. Takovou zprávu jsme přijali s jásotem. Kolovala zvěst, že dokonce dostaneme tradiční čapky s širokým lemem jako symbol naší účasti ve válečné operaci. Bohužel jsme zjistili, že zásoby došly. Cítili jsme se být podvedeni a závist zahořela v našich srdcích pokaždé, když jsme na střelnici viděli někoho v téhle frajerské čapce jako vystřižené z propagačních plakátů.

Během prvního rána na střelnici začal ten nejintenzivnější kurz v ostrostřelbě, který kdy jakýkoli voják jakéhokoli státu během druhé světové války zažil. Na přípravu a střelbu s cvičnými náboji nás rozdělili do dvojčlenných týmů. Museli jsme se naučit správně zamířit, stisknout spoušť, používat kožený popruh při střelbě a mnohé další zásady.

Brzy nám bylo jasné, proč nám všili do loktů a pravých ramen našich teplákových souprav tlusté vycpávky. Během prvního cvičení ve dvojicích jeden z mužů klečel, stál, seděl, nebo se krčil ve správné střelecké pozici a mačkal spoušť a ten druhý s prázdným nábojovým pásem omotaným kolem zápěstí pokaždé zatlačil kliku závěru a tím simuloval zpětný ráz.

Instruktoři výcviku a střelby kolem nás neustále kroužili jako supi a každou dvojici pravidelně kontrolovali. Všechno muselo

být provedeno naprosto precizně. Brzy nás od koženého popruhu a rozličných póz, do nichž nás instruktoři ohýbali, bolely všechny kosti a svaly v těle. Většina z nás měla největší problém se střeleckou pozicí „v sedě“ (nikdy potom jsem nikoho neviděl tuto pozici používat). Školitel všem včetně mně pomáhal stejně – opřel se nám celou vahou shora do ramen, dokud jsme nezaujali „tu pravou pozici“. Ti, kteří už měli se zbraněmi nějaké zkušenosti, rychle všechno zapomněli a naučili se to dělat po „mariňácku“.

Přesnosti střelby se v důležitosti vyrovnala pouze její bezpečnost, kterou nám nemilosrdně vštěpovali prakticky bez ustání. „Zbraní vždy mířte na svůj cíl. *Nikdy* nemiřte na nic, co nehodláte zastřelit. *Zkontrolujte* zbraň při převzetí, zda není nabitá. Mnoho *nehod* se stalo se zbraněmi, které ‚nebyly nabitě‘.“

Následující týden jsme dostali ostrou municí a vydali se na palebnou čáru. Nejdřív nás hluk výstřelů zneklidňoval, ale brzy jsme si zvykli. Připravili nás tak důsledně, že jsme veškeré kroky vykonávali automaticky. Stříleli jsme na kruhové terče s černým středem vzdálené od nás 90, 270 a 450 metrů. Jiné čtyři byly určeny k obsluze terčů z úkrytu.* Cítil jsem se, jako kdyby byla puška částí mého těla, když střelecký důstojník rozkázal: „K palbě připravit nalevo, k palbě připravit napravo, k palbě připravit na palebné čáře, pal.“ Soustředil jsem se celou svou myslí.

Na kázeň se nedalo zapomenout. Nátlak, kterému jsme byli vystavováni každý den, v nás vycepoval ledově chladný cit pro ostrostřelbu. Trest za porušení pravidel nicméně přišel vždy velmi rychle a se vší tvrdostí. Po příkazu „zastavit palbu“ se jeden muž vedle mě mírně pootočil, aby mohl něco říct svému kamarádovi, přičemž se vychýlila i hlaveň jeho pušky od terčů. Ostrozraký kapitán, jenž velel celé střelnici, doběhl k onomu muži a kopnul ho do zadku tak silně, až se branec zaryl nosem do hlíny. Kapitán na něj potom velmi důkladně a dlouho křičel. Pochopili jsme, co má na srdci.

* Jedná se o cílovou oblast na střelnici. Terče jsou připevněné na svislých kolejnicích. Pod nimi se nachází (většinou vybetonovaný) výkop, v němž jiní střelci stahují terče a označují a sčítají zásahy pro ty na dráze.

Četa 984 pak zaujala své místo v díře pod terčí. Jak jsem si seděl v bezpečí výkopu a čekal, až každá skupina odstřílí, napadaly mě velmi temné myšlenky, kdykoliv se ozvalo třesnutí nebo zahvízdání kulky nad mou hlavou.

S prosluněným a čirým soumrakem se jednoho dne dostavily i zkoušky. Všichni jsme měli obavy, protože nám řekli, že do zámoří nepopluje nikdo, kdo nenastřílí dostatečný počet bodů pro titul „střelec“. Když se konečně sečetly výsledky, byl jsem zklamán. Jen o dva body mi uniknul titul „výtečný střelec“ [expert rifleman]. Nicméně jsem i tak hrdě nosil ostrostřelecký odznak ve tvaru maltéžského kříže. Samozřejmě jsem neopomněl sdělit yankeeským kamarádům, že nejlepší střelci z naší čety pocházejí z Jihu.

Vrátili jsme se do náborového centra k poslední fázi výcviku a cítili se jako staří mazáci. Instruktoři ovšem naše pocity nesdíleli a mučili nás stejně jako předtím.

Na konci osmého týdne našeho tamějšího pobytu bylo očividné, že desátník Doherty a ostatní instruktoři své práci rozumí. Zocelili nás po fyzické stránce, naučili nás to, co měli. Nejdůležitější ale bylo, že jsme byli tvrdí i duševně. Jeden z pomocných instruktorů dokonce zamumlal, že z nás možná přece jenom nakonec budou mariňáci.

Pozdního odpoledne 24. prosince 1943 jsme se konečně dostavili v zelených uniformách k nástupu bez pušek a nábojových pásů. Každý muž obdržel tři odznaky námořní pěchoty se zeměkoulí a kotvou. Dali jsme si je do kapes a odpochovali do amfiteátru, kde už na nás čekalo několik dalších čet.

To byla naše maturita z náborového centra. Nízký, vlídně vypadající major se postavil na podium a promluvil: „Úspěšně jste dokončili výcvik a stali se námořními pěšáky Spojených států amerických. Nyní si můžete připevnit odznaky námořní pěchoty, noste je s hrdostí. Na vašich bedrech nyní spočívá zodpovědnost za to, že budete dodržovat vznešenou tradici námořní pěchoty. Máte tu čest být příslušníky nejlepší bojové organizace na světě, nyní je na vás, abyste si to zasloužili.“ Vytáhli jsme z kapes odznaky, dva si připevnili na klopky bavlněných uniforem a jeden na levou stranu našich čapek. Major pak řekl několik neslušných vtipů. Všichni jsme